

בס"ד. שיחת ש"פ נצבים-וילך, כ"ג אלול, ה'תשט"ו.

בלתי מוגה

א. אודותי הענין דח"י אלול, אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר² בשם זקני החסידים, ש"ח"י אלול" פירושו, שהוא מכניס חיות באלול.

ענינו של אלול הוא — שצריכים לתקן את השנה שעברה, ועי"ז לזכות לשנה טובה ומתוקה בשנה הבאה.

וענינו של ח"י אלול הוא — שהוא מכניס חיות בעבודה זו. לא רק שלא יהי' זה בדרך "מצות אנשים מלומדה"³, אלא אפילו כשעושה זאת בהכנה ובכוונה, יכול להיות שזה ללא חיות; וזוהי פעולתו של ח"י אלול — שיהי' מתוך חיות ("מיט אַ חיות און אַ לעבעדיקייט").

ח"י אלול הוא יום הולדתו של הבעל שם טוב, וכפי שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴, שאין זה רק יום הולדתו בגופו, אלא גם יום ההולדת בנשמתו, וגם יום התגלותו של הבעש"ט — לאחר שנים — הי' בח"י אלול, שזהו ענין התגלות חסידות הכללית.

ואח"כ בא כ"ק אדמו"ר הזקן, והמשיך ענין זה גם בהכנה והשגה, שזהו ענין חסידות חב"ד — הנה גם יום הולדתו שלו הוא בח"י אלול. כלומר, שח"י אלול, שענינו גילוי תורת החסידות הכללית וגילוי תורת החסידות חב"ד, מכניס חיות בכל עניני העבודה דאלול, שענין החיות, כידוע, קשור עם שמחה.

ב. הגם שהעבודה דאלול היא תשובה, חרטה על העבר וקבלה טובה על להבא, שענין זה הוא במרירות, וא"כ, איך יכול להיות ביחד עם זה ענין השמחה, שהוא ההיפך ממנו?

אך הביאור בזה⁵:

(2) סה"ש תש"ה ע' 122. וראה תו"מ ח"י"ב ס"ע 206. וש"נ.
(3) ישע"י כ"ט, יג. וראה תניא פל"ט (נג, ב). ובכ"מ.
(4) לקו"ד ח"א לב, ב.
(5) ראה גם תו"מ שם ריש ע' 207. וש"נ.

(1) מכאן עד סוס"ב — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידיש), ונדפס בלקו"ש ח"ב ע' 388 ואילך (אלא שנשמט שם הציין לשיחה זו). במהדורא זו ניתוספו כמה פרטים מהנחה בלתי מוגה, וגם כמה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

נוסף על פסק הרמב"ם⁶ שכל מצוה צריכה להיות בשמחה מצד זה שמקיים את רצון הבורא, ובוהו מבאר את הפסוקי "תחת אשר לא עבדת את הוי' אלקיך בשמחה"⁸, ובמילא, כיון שתשובה היא מצוה⁹, צריכה גם התשובה להיות בשמחה¹⁰,

— אלא שבזה ענין השמחה הוא מצד ענין צדדי, לא מצד ענינה של מצוה זו עצמה, אלא כיון שהוא מקיים מצוה, הרי הוא בשמחה על כך שמקיים את הרצון העליון¹¹ —

הנה ח"י אלול, דהיינו תורת החסידות, פועל שהתשובה עצמה, שבכללותה ענינה מרירות, הנה בזה עצמו ישנו שמחה. ח"י אלול פירושו — חיות בהענין דאלול גופא. והשמחה אינה סתירה להמרירות.

וכמ"ש אדמו"ר הזקן בתניא¹² בענין התשובה, שצ"ל "בכי" תקיעא בלבאי מסטרא דא וחדוה תקיעא בלבאי מסטרא דא"¹³, שבאותו זמן ובאותו ענין גופא יכולים להיות ב' התנועות ההפכיות¹⁴. וכפי שמסיים שם, שגם בזמן של "ירגיזו כו"¹⁵ ומרירות, שזוהו מצד הנפש הבהמית — אז גופא עליו להיות בשמחה, מצד הרגש הנפש האלקית והבטחון הגמור ש"לא ידח ממנו נדח"¹⁶, ו"לעולם גו' נצר מטעי מעשה ידי להתפאר"¹⁷, שמתעם זה "כל"¹⁸ ישראל יש להם חלק לעולם הבא¹⁹.

(6) סוף הל' לולב.

(12) פל"א-ד. אגה"ת פ"א.

(13) זח"ג עה, א.

(14) אף שמבאר שם (אגה"ת פ"י) ש"בדור יתום הזה (ש) אין הכל יכולין להפוך לבם כרגע מן הקצה אל הקצה", ולכן חילקו ב' עבודות אלו לשני זמנים שונים, העבודה ד"ירגיזו כו" (מרירות) היא בזמן דתיקון חצות, ועבודת השמחה היא בשעת התפלה (מהנחה בלתי מוגה).

(15) ברכות ה, רע"א.

(16) ע"פ שמואל-ב יד, יד. וראה תניא ספ"ל ט. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ה"ג.

(17) ישע"י ס, כא.

(18) סנהדרין רפ"א.

(19) והרי מבואר בתורת החסידות (ראה תו"מ סה"מ אייר ע' רנו. וש"נ) שהענין ד"עולם הבא" הוא למעלה גם מגן-עדן — הן ג"ע התחתון, ואפילו ג"ע העליון (מהנחה בלתי מוגה).

(8) ראה רבינו יונה ברכות רפ"ה. של"ה תושב"כ ס"פ תבוא (שפו, א). תניא פכ"ו (לג, א), וב"מ"מ, הגהות והערות קצרות" לשם (ע' קסא). וש"נ.

(9) ראה לקו"ש חל"ח ע' 18 ואילך. וש"נ.

(10) ראה גם תו"מ ח"ט ריש ע' 154. ואדרבה: כיון שמצות התשובה היא מצוה יסודית ועיקרית — הרי במצוה זו צריך להיות ענין השמחה עוד יותר מאשר בשאר המצוות (ראה גם אג"ק חכ"ד ע' קט. וש"נ). — מהנחה בלתי מוגה.

(11) כלומר: שמחה זו היא מצד הענין הכללי שבכל המצוות — קיום רצון העליון, ולא מצד הענינים הפרטיים שבכל מצוה בפני עצמה, שמצד ענינים אלו אין ענין של שמחה, ויתירה מזה במצות התשובה — שמצד ענינה הפרטי של המצוה נמצא הוא בתנועה של היפך השמחה (מהנחה בלתי מוגה).

ונמצא מובן, שענין השמחה כאן הוא מצד התשובה גופא — שבתנועת התשובה גופא, כשהוא נמצא במרירות, ו"ירגיז על יצר הרע", באותה תנועה עצמה הרי הוא שמח מצד זה שהנפש האלקית שבה אל הקב"ה.

ג. (וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א):

כל זה הוא אריכות הביאור בענין התשובה בשמחה. אך מה שנוגע לפועל הוא — שהעבודה דחודש אלול וימי הסליחות תהי' בשמחה, וכיון ששמחה פורצת גדר²⁰, מסירה השמחה את העלם והסתר הגוף והנפש הבהמית, ובמילא ניתוסף עי"ז חיות בעבודת התשובה, ועבודת התשובה נעשית קלה יותר.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן "אבינו מלכנו".]

* * *

ד. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה אחת שאלתי.

* * *

ה. נתבאר לעיל (בהמאמר²¹), שבקשת דוד המלך "אחת שאלתי גו"²² היא בקשה כללית אחת ("אחת שאלתי") — "שבתי בבית הוי" כל ימי חיי", וממנה מסתעפים כו"כ פרטים: "לחזות בנועם הוי" וגו". ולכאורה אינו מובן:

מדוע הוצרך דוד המלך לבקש בקשה אחת שממנה יסתעפו כל הפרטים שלאח"ז — הרי הי' ביכלתו לבקש מלכתחילה בפירוש את כל הפרטים שזקוק להם? והביאור בזה — מצד שני ענינים, כדלקמן.

ו. ענין הא':

ליהודי צריך להיות נוגע ענין אחד בלבד — "שבתי בבית הוי", ההתקשרות עם הקב"ה, וכל שאר הענינים לא צריכים להיות נוגעים לו כלל, וכמ"ש בתניא²³ "ולא יהי' בית ישראל ככל הגוים דזנין ומפרנסין ומוקרין לנשייהו ובנייהו מאהבה", כיון שנוגע לו רק הענין ד"שבתי בבית הוי"; וכאשר ענין זה נוגע לו — אזי מבקש בדרך ממילא גם על

(20) ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג (22) תהלים כז, ד. ואילך. (23) אגה"ק ס"ט (קיד, א) — ע"פ לוח התיקון. (21) בתחלתו (לעיל ע' 290).

שאר הענינים, כיון שבאופן זה כל עניניו הם חלק מהענין ד"שבתי בבית הוי".

וזוהו "אחת שאלתי" — כמבואר לעיל (בהמאמר²⁴) ש"אחת" קאי על בחי' היחידה²⁵, והרי ענינה של "יחידה" הוא שמקבלת מ"יחיד"²⁶, ובמילא, שום דבר אינו נוגע לה, מלבד דבר אחד — ההתקשרות לה"יחיד", שזוהו"ע "שבתי בבית הוי".

שום ענין שבעולם אינו נוגע לו, לא גשמיות ולא רוחניות, ורצונו רק בדבר אחד — להתקשר עם הקב"ה!

— (כ"ק אדמו"ר שליט"א הפסיק ואמר:) נמצא כאן יהודי²⁷ שדרכו להתברך תמיד שיזכה ללמוד "תורה לשמה"... ובכך: מה נוגע ענינים של "מדריגות", "תורה לשמה" וכו'?!... לשם מה זקוקים למדריגות וענינים נעלים — שיהיו ענינים פשוטים, ובלבד שימלאו את רצונו של הקב"ה, שזוהו"ע "אחת שאלתי"!!!

ומצד הענין ד"אחת שאלתי", הרי זה באופן ד"כל ימי חיי", היינו, באופן תמידי ללא שינויים. — מצד פרטי הכחות, יש מקום לשינויים, שהרי מצד כח פלוני נדרש ענין מסויים, ומצד כח אחר נדרש ענין אחר, ובמילא, לפעמים ישנה התעוררות לענין מסויים, ולאחרי כן — "התעייף עיניך בו ואיננו"²⁸... אבל מצד בחי' היחידה ("אחת שאלתי") — אין מקום לשינויים והתחלקות כלל.

ואז — גם הענינים הפרטיים שנימנו לאחרי כן ("לחזות בנועם הוי' וגו'"), אינם ענין של שינוי והתחלקות, אלא הם פרטים שמצד הפשיטות. וע"ד המבואר בנוגע לעצמות, שיש בו הן אחדות והן ריבוי, שאם לא תאמר כן הרי אתה מחסר שלימות²⁹, וכן הוא ג"כ בעצם הנשמה (שנקראת "יחידה" ע"ש שמקבלת מ"יחיד") — שגם הפרטים הם פרטים שמצד הפשיטות.

ז. והנה, אף שאין אנו אוחזים במדריגה זו, ששום ענין לא יהי' נוגע לנו, מלבד "אחת שאלתי", ההתקשרות עם ה"יחיד" — מ"מ, צריכה להיות ידיעת הענין, עכ"פ בנוגע לפועל.

(24) פ"ט (לעיל ע' 300).

ע' 409).

(25) ראה תוד"ה עד אחת — מנחות יח, א.

(28) משלי כג, ה.

(26) ראה לקו"ת פ' ראה כה, א. ובכ"מ.

(29) ע"ד לשון עבוה"ק ח"א רפ"ח. וראה

(27) כנראה הכוונה להרה"ח ר' דוד הלוי

ד"ה ויהי ביום השמיני פ"ה (לעיל ע' 51)

שט"קאמער (ראה תו"מ — מנחם ציון ח"ב

ובהנסמן שם.

וכמסופר בא' ה"ביכלאך"³⁰, ששאלו פעם את אדמו"ר הזקן על כך שבתורת החסידות מדובר ע"ד מדריגות נעלות ביותר בענין האהבה כו', בשעה שאין אוחזים בהם. והשיב אדמו"ר הזקן (כמדומה בשם המגיד): כתיב³¹ "והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר". זהו תפקידו של הקב"ה, וענין זה יהי' לעתיד. ואילו עבודתנו אנו — היא בענין הידיעה ("וידעת היום"³²), וע"י שענין הידיעה אצלנו יהי' כדבעי — יקיים בנו הקב"ה לעתיד את הענין ד'ונתתי לכם לב בשר'.

וכן הוא בנדוד": גם אם אין אוחזים במדריגה זו ששום דבר לא יהי' נוגע — מ"מ צריכה להיות הידיעה שכן צריך להיות, ובמילא, מה צריכים לבקש ומה צריך להיות נוגע — בנוגע לפועל עכ"פ — רק ההתקשרות עם ה"יחיד", מילוי רצונו של הקב"ה.

ומזה מובן, שכאשר נמצאים בהזמן ד"אחת שאלתי", ומנצלים זמן זה כדי לבקש ("אריינכאפן") בקשות פרטיות³³ — אין זה מתאים כלל להענין ד"אחת שאלתי"!

ח. ועוד זאת — ענין הב' — שגם מצד הענינים הפרטיים (בקשות פרטיות) אין הדבר כדאי ("עס לוינט אויך ניט").

ויובן ע"פ משל מענין הרפואה³⁴:

כאשר ישנו חולי רח"ל באבר מסויים, הרי, מצד התכללות האיברים, שייך חולי זה גם לאיברים אחרים — הן משום שהחולי שבאבר זה מגיע בשרשו מאבר אחר, והן משום שהחולי שבאבר זה פועל, בדרך ממילא, גם על אבר אחר.

ולכן, כאשר מרפאים רק את האבר החולה — הרי אף שאבר זה נתרפא, מ"מ אין בזה ראי' כלל לגבי האיברים האחרים, כי אין הכרח שנתרפאה גם סיבת החולי (השייכת לאיברים אחרים, כנ"ל). משא"כ כשמרפאים את החולי בשרשו — מתרפא בדרך ממילא גם המסובב, דהיינו החולי שבאבר זה, וכן התוצאות הנובעות מחולי זה לגבי איברים אחרים (כנ"ל).

וכן הוא גם ברוחניות:

30 נעתק ב"מגרל עז" (כפ"ח תש"מ) ע' שח. וש"נ. וראה גם תו"מ ח"ט ס"ע 111 ואילך.
 31 נעתק ב"מגרל עז" (כפ"ח תש"מ) ע' שח. וש"נ. וראה גם תו"מ ח"ט ס"ע 111 ואילך.
 32 נעתק ב"מגרל עז" (כפ"ח תש"מ) ע' שח. וש"נ. וראה גם תו"מ ח"ט ס"ע 111 ואילך.
 33 במשך ההתוועדות ביקשו כו"כ מאנ"ש ברכות בענינים פרטיים (המור"ל).
 34 ראה גם תו"מ ח"א ע' 138.

כאשר מבקשים אודות ענין פרטי, הרי גם אם פועלים שתתמלא הבקשה — והרי ב"עת רצון" אכן פועלים זאת... — ורואים במוחש שהענין נתמלא, מ"מ, אי"ז ראי' על הסיבה, המסובב והתוצאות של הדבר. משא"כ כאשר ישנו הענין ד"אחת שאלתי", דהיינו שהאדם מתקשר עם שרשו — אזי נפעלים גם כל הענינים הפרטיים בדרך ממילא.

*

ט. שבת מברכים חודש תשרי הוא ככל שבת מברכים החודש — שבו מסיימים את החודש העבר, ומתכוונים לקראת החודש הבא. ונוסף לזה ישנו ענין מיוחד בשבת מבה"ח תשרי — שבו צריכה להיות ההכנה על כל השנה כולה:

ידוע³⁵, שבחודש תשרי נעשית ההמשכה על כל השנה, וכמ"ש³⁶ "ארץ אשר גו' תמיד עיני הוי' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה" — "רשית" חסר אל"ף, אותיות "תשרי"³⁷, דהיינו שבחודש תשרי נעשית ההמשכה על כל השנה כולה.

ובפרטיות יותר: כיון ש"רשית" קאי על תשרי — הרי זו ראי' ש"אחרית" קאי על אלול. ונמצא, שבחודש תשרי ("רשית השנה") ההמשכה היא על כל השנה, עד חודש אלול ("אחרית שנה").

ומכיון שההמשכה דחודש תשרי היא עד חודש אלול הבא — הרי מובן, שגם ההכנה לזה בחודש אלול, ובפרט בשבת מבה"ח תשרי, צריכה להיות על כל השנה כולה, עד לחודש אלול שלאחריו.

והנה, בכל שנה ושנה ישנם עליות למעלה יותר מבשנה שלפני³⁸, כידוע שככל שנמשך הזמן ("וואָס ווייטער און ווייטער") העליות הן גדולות יותר. ואעפ"כ, מבלי הבט על כך שבשנה הבאה (שלאחרי חודש אלול הבא) יהיו עליות גדולות יותר — יש להתכוון כבר עתה גם לקראת חודש אלול הבא!

י. העבודה³⁹ דאלול — הרי היא הכנה על תשרי. בחודש אלול יש לתקן את המעשים של השנה שעברה, ולפעול בעצמו "אחת שאלתי" —

38) ראה תניא אגה"ק סי"ד.
39) סעיף זה הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידית), ונדפס בלקו"ש ח"ב ע' 395 ואילך. במהדורא זו ניתוספו כמה פרטים מהנחה בלתי מוגה, וגם כמה ציוני מ"מ ע"י המור"ל.

35) ראה סה"מ תקס"ו ע' שעט. אוה"ת דרושי סוכות ע' א'תשנו. ברכה ע' א'תתסו. סה"מ תר"ל ע' רפז. תרנ"ד ע' לו. תרע"ח ע' רעח. תש"ב ע' 49. ועוד.
36) עקב יא, יב.
37) בעה"ט עה"פ.

שיצא מכל עניניו הפרטיים. וע"י הענין ד"אחת שאלתי" בחודש אלול נעשית אח"כ ההמשכה החדשה דחודש תשרי, "לך לבדך ואין לזרים אתך"⁴⁰, שנה טובה ומתוקה בכל המצטרך לו.

וזהו הטעם שכתיבת "אלול" נרמזים כל הג' קוים דתורה עבודה וגמילות חסדים:

אלול — ראשי תיבות "אנה"⁴¹ לידו ושמתי לך"⁴², דקאי על קו התורה, שהרי התורה היא מקלט מיצר הרע⁴³, כמאמר רז"ל⁴⁴.

אלול — ראשי תיבות "אני"⁴⁵ לדודי ודודי ליי⁴⁶, שהוא קו העבודה, תפלה⁴⁷.

אלול — ראשי תיבות "איש"⁴⁸ לרעהו ומתנות לאביונים"⁴⁹, שהוא הקו דגמילות חסדים.

יסוד והקדמה לכל קוים אלו — הוא עבודת התשובה, המרומזת בראשי תיבות ד"אלול" — ("ומל"⁵⁰ הוי' אלקיך) את לבבך ואת לבב (זרעך)⁵¹, שזהו היסוד לכל הקוים. וע"ד "מודה אני לפניך" שאומרים בתחלת עבודת היום, שפונה להקב"ה ("ער קערט זיך צום אויבערשטן"), וענין זה מגיע עד "לפניך", "דלא אתרמיז בשום אות וקוין"⁵², שזהו הקדמה לכל הקוים.

וע"י העבודה דחודש אלול באים להגאולה, שענין זה נרמז בראשי תיבות "להוי' ויאמרו לאמר אשירה"⁵³, ראשי תיבות אלול⁵⁴.

כל זה הוא כללות העבודה דחודש אלול — ההכנה לתשרי. והעיקר בזה הוא בשבת שלפני תשרי, ש"מיני' מתברכין כולי יומי"⁵⁵ דהשבע, ויום ראש השנה בכלל, שבת מברכין — למעלה — דתשרי.

40 משלי ה, יז.	48 אסתר ט, כב.
41 משפטים כא, יג.	49 בספר ערוגת הבושם (בשם ס' אמרכל).
42 פרע"ח שער ר"ה פ"א. שער הפסוקים להאריז"ל עה"פ.	50 פרשתנו (נצבים) ל, ו.
43 מכות י"ד, א. וראה סה"מ תש"ד ע' 270 ואילך (תו"מ ח"ג ס"ע 285 ואילך).	51 בעה"ט עה"פ. אבורהם שם. וראה תניא אנה"ק ס"ד (קה, ב).
44 להעיר גם ממארוז"ל (קידושין ל, ב) "בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין" (מהנחה בלתי מוגה).	52 לקו"ת פינחס פ, ב. וראה זח"א יא, א. רנו, ב.
45 שה"ש ו, ג.	53 בשלח טו, א.
46 אבורהם סדר תפלת ר"ה ופירושה (בשם הדרשנים). פרע"ח שם. שעה"פ עה"פ.	54 פע"ח שם. וראה גם לעיל ס"ע 288 ואילך. וש"נ.
47 ראה סה"מ"צ להרמב"ם מ"ע ה. ובכ"מ.	55 ראה זח"ב סג, ב. פח, א.

יא. ענין השבת בכלל הוא מקום (מדריגה) נעלה ביותר, ועד שלפעמים מבואר⁵⁶ ששבת הוא למעלה גם מראש-השנה. וכך הוא גם ע"פ נגלה — שהרי ראש-השנה מותר במלאכת אוכל נפש, ששבת אסור בה. והיינו, שבראש-השנה ישנו ענין של עבודה, משא"כ בשבת אין צורך בעבודה כלל, כיון שבמדריגה זו אין שום פגם. ובפרט בשבת לאחר חצות, בזמן תפלת המנחה, שהוא "רעוא דכל רעוין"⁵⁷, והוא זמנה של סעודה שלישית, שעז"נ⁵⁸ "היום לא". ובפרט בשבת מברכים, שהוא ממוצע המחבר בין ב' החדשים, וממילא מובן שהוא למעלה משניהם⁵⁹.

*

יב. ישנם הטוענים: מדוע מתעסקים בלהט ובתוקף כ"כ ("וואָס קאָכט מען זיך אַזוי שטאַרק") בהענין ד"פוצו מעינותיך"? ואם מתעסקים כבר בענין זה — מדוע מדגישים את חסידות חב"ד דוקא⁶⁰? והמענה לזה — בהקדים ענין בפרשתנו:

על⁶¹ הפסוק⁶² "לקוח את ספר התורה הזה", אמרו רז"ל⁶³ שמשם רבינו כתב בכתב ידו "י"ג תורות, י"ב ל"ב שבטים, ואחת הניח בארון, שאם יבקש לזייף דבר (בתורה) שיהיו מוצאים אותה שבארון⁶⁴.

התורה היא נצחית, וגם סיפורי התורה הם נצחיים, והם הוראות לכל הדורות. ההוראה ממאמר רז"ל האמור:

ענין זה שבנוגע לפרטי דינים מסויימים, ובפרט מנהגים, ישנו חילוק בין מקום אחד לחבירו, שפוסקים ומתנהגים לפי הפוסקים שבאותו מקום, שהרי "אלו ואלו דברי אלקים חיים"⁶⁵ — הטעם לזה הוא, כיון שניתנה התורה לידרש "בכלל ופרט ופרטי פרטיות" לכל נשמה פרטית

62) פרשתנו (וילך) לא, כו. וראה גם שיחת ש"פ נצבים דאשתקד סי"ז (תו"מ חי"ב ס"ע 227 ואילך).

63) דב"ר פרשתנו פ"ט, ט. פסיקתא דר"כ פ' וזאת הברכה. מדרש תהלים עה"פ צ, א. ועוד. הובא בהקדמת הרמב"ם לפיה"מ (ולספר היד). ועוד.

64) ונמצא, שיתכן שאצל שבט של בני"י — או חלק ממנו — יהי טעות בס"ת, ויוכלו להגיהו רק מהס"ת הכללי דוקא, שהוא בחי' שער הכללי, כדלקמן (מהנחה בלתי מוגה). 65) עירובין יג, ב. וש"נ.

56) ראה סה"מ עזר"ת ע' סט. ועוד. 57) זח"ב פח, סע"ב. וראה המשך תרס"ו ריש ע' תקמה.

58) בשלח טז, כה. וראה לקו"ש חכ"א ע' 84. וש"נ.

59) חסר המשך השיחה (החו"ל). 60) ראה גם לעיל ע' 83.

61) מכאן עד סוף הסעיף — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידיש), ונדפס בלקו"ש ח"ד ע' 1148 ואילך. במהדורא זו ניתוספו כמה פרטים מהנחה בלתי מוגה, וגם כמה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

המושרשת בפרט זה שבתורה⁶⁶, וכאו"א מישראל צריך לנהוג לפי חלק זה בתורה, שבו מושרשת נשמתו.

וכן הדבר, ויתרה מזו, בנוגע לפרטי חובת הלבבות — העבודה פנימית דאהבה ויראה — שישנם בזה חלוקים רבים⁶⁷, ולכאו"א ישנו השער שלו, שעל-ידו ה"ה מתעלה ומתקשר עם אלקות.

אלא שענין זה הוא רק בנוגע לפרטים, ורק פרטים מסויימים.

והנה, בענין התפלה, ידוע שנוסחאות התפלה השונות נמשכות מזה ש"י"ג השתחוויות היו במקדש נגד י"ג שערי שומרון שנרמזו לעתיד אי"ה — י"ב שערים ל"ב השבטים⁶⁸, "שער ראובן וגו'"⁶⁹, ושער הי"ג, שהוא "שער הכולל" לכל השבטים, נוסח התפלה שהוא לכל בני ישראל בשוה. ואף שישנה מעלה בהשערים הפרטיים דכל שבט בנפרד, ו"בזמן שהיו ידועים כל שבט ושבט ונוסח השייך לכל שבט ושבט, בודאי הי' יותר טוב שכל אחד יכנס בשער שלו. . אמנם בזה"ז שאינם יודעים השבטים (יותר טוב שאפילו היודעים שבטם (כמו כהנים ולויים)) יכנסו בשער הכולל"⁷⁰ — שהוא הנוסח שתיקן האריז"ל⁷¹.

ועד"ז הוא גם בתורה, הן בגליא דתורה והן בפנימיות התורה — שמכיון שאין יודעים לאיזה שורש שייכים, יש להכנס בשער הכללי⁷².

66 הקדמת התניא (ג, ב).

67 שם (ד, א).

68 וכפי שמצינו בנוגע לקריעת ים-סוף, כמ"ש (תהלים קלו, יג ובפרש"י) "לגזור ים סוף לגזרים", ל"ב גזרים (מהנחה בלתי מוגה).

69 יחזקאל מח, לא.

70 כדי לכלול עצמם עם הכלל (מהנחה בלתי מוגה).

71 לקו"א להה"מ ממעזריטש (אות קלג) הובא בהקדמת שער הכולל.

72 דוגמא לדבר:

בתורה ישנם כו"כ חלקים: מקרא, משנה ואגדה וכו'. אמנם, מצד ענין הגלות, גלות "בבל" נשהיא שרש כל הגליות שלאח"ז, וכולם נקראות על שמה (ראה גם דניאל ב, לח. לקו"ת האריז"ל ר"פ תצא), ש"שם בלל גוי" (נח יא, ט), שכל העניינים נתערבו יחד — ניתוסף בתורה "תלמוד בבלי" שהוא "בלול במקרא בלול במשנה בלול בתלמוד"

(ראה סנהדרין כד, א). ועתה, גם אם יש מי שיכול ללמוד כדבעי מקרא לחוד, משנה לחוד ואגדה לחוד — זקוק גם הוא ל"שער הכללי", שהוא תלמוד בבלי.

וכן הוא לאחרי שזכינו לגילוי השער הכללי ביותר דתורת החסידות הכללית, ובפרט לאחר שזכינו לגילוי תורת החסידות כפי שנתבררה ונמשכה בבחי' חב"ד ע"י אדמו"ר הזקן — הרי ענין זה נעשה השער הכללי, שהכל זקוקים לו.

ואף שבדורות שלפנ"ז לא גילו פנימיות התורה — הרי מצד הענין ד"אכשור דרי (בתמ"י) (יבמות לט, ב ובפרש"י. וש"נ), הנה דוקא עתה "מצוה לגלות זאת החכמה" (אגה"ק סכו' קמב, ב), ותורת החסידות נתגלתה ביותר, עד כדי כך שכאו"א מישראל, ואפילו יהודי פשוט, בכחו ללמוד תורת החסידות ולהבינה — כיון שעתה זהו השער הכללי (מהנחה בלתי מוגה).

אדמו"ר הזקן נבחר⁷³, והוא חיבר את השו"ע, כדי לברר את ההלכות בגליא דתורה; ייסד את תורת חסידות חב"ד, בפנימיות התורה ודרכי העבודה; וביירר את נוסח התפלה⁷⁴, נוסח כללי המתאים לכאו"א מישראל⁷⁵ — שכל ג' ענינים אלו מתאימים לכל בני ישראל ולכאו"א מישראל, ודרכם יכולים לעבור כל ההעלאות (בתפלה) וכל ההמשכות (בתורה וע"י תורה).

ויהי רצון, שנלך בדרך הסלולה שסללו עבורנו, ונפיץ ענין זה לכל בני ישראל (וגם עניני השולחן-ערוך וסדר התפלה נכללים בהפצת המעיינות), ומובטחים אנו שע"י הפצת המעיינות חוצה "קא אתי מר"⁷⁶, דא מלכא משיחא, בקרוב ממש.

יג. [טרם צאתו אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:]

יעזור⁷⁷ השי"ת, שתהי' הכניסה לשנה החדשה בשמחה, ותהי' שנה טובה ומתוקה בכל המצטרך.

שונות וקיבץ סולת נקי' מכולם.
76) אגה"ק דהבעש"ט (כתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ).
77) קטע זה הוא המשך השיחה המוגהת דלעיל הערה 39.

73) ראה הקדמת בניו להשו"ע.
74) כפי שנמסר ע"י הבעש"ט והמגיד (מהנחה בלתי מוגה).
75) ראה בבית רבי ח"א פ"י: כסדר סידורו היו לפניו ששים סידורים מנוסחאות